

## POSTANOWIENIE

Dnia 19 września 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Katarzyna Gonera

w sprawie z powództwa T. C.  
przeciwko Zespołowi Szkół Samorządowych im. [...] w Z.  
o ustalenie i wynagrodzenie,  
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń  
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 19 września 2016 r.,  
skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i  
Ubezpieczeń Społecznych w S.  
z dnia 25 czerwca 2015 r., sygn. akt IV Pa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od powoda na rzecz strony pozwanej kwotę 120 (sto dwadzieścia) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

## UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w W., wyrokiem z 19 grudnia 2014 r., oddalił powództwo T. C. przeciwko Zespołowi Szkół Samorządowych im. [...] w Z. oraz przeciwko Zespołowi Szkół Samorządowych im. [...] w P. o ustalenie, że stosunki pracy z pozwanymi zawarte zostały na czas nieokreślony, oraz o zapłatę wynagrodzenia za czas pozostawania bez pracy.

Sąd pierwszej instancji ustalił następujący stan faktyczny. Powód T.C. został zatrudniony w Zespole Szkół Samorządowych w Z. na podstawie umowy o pracę w wymiarze 9/18 etatu na czas określony od 1 września 2012 r. do 31 sierpnia 2013 r.

jako nauczyciel kontraktowy. W tym samym czasie powód zatrudniony był w wymiarze 3/18 etatu w Zespole Szkół Samorządowych w P. na podstawie umowy o pracę zawartej na czas określony od 1 września 2012 r. do 31 sierpnia 2013 r. W ZSS w P. powód uczył języka angielskiego w klasie IV szkoły podstawowej. W roku szkolnym 2014/2015 w ZSS w P. godziny języka angielskiego zostały przydzielone pracującym tam od paru lat nauczycielkom, posiadającym wymagane kwalifikacje. Zarządzeniem z 27 września 2012 r. wójt powierzył powodowi pełnienie obowiązków dyrektora Zespołu Szkół Samorządowych w Z. na okres od 1 października 2012 r. do 30 czerwca 2013 r. W dniu 1 października 2012 r. Wójt Gminy P. zawarł z powodem aneks do umowy o pracę z Zespołem Szkół Samorządowych w Z., na podstawie którego powód został zatrudniony w ZSS w Z. w wymiarze 15/18 etatu i w Publicznym Gimnazjum w P. w wymiarze 3/18 etatu. W dniu 30 sierpnia 2013 r. została zawarta z powodem przez Zespół Szkół Samorządowych w Z. umowa o pracę na czas określony do 31 sierpnia 2014 r. w wymiarze pełnego etatu.

Uchwałą Rady Gminy P. z 6 marca 2014 r. z dniem 31 sierpnia 2014 r. rozwiązany został Zespół Szkół Samorządowych w Z. i przekształcona została Szkoła Podstawowa w Z. o strukturze organizacyjnej klas I-VI w filię Szkoły Podstawowej w Z. o strukturze organizacyjnej klas I-III wchodzącej w skład Zespołu Szkół Samorządowych im. [...] w Z. Uczniom klas I-III przekształconej Szkoły zapewniono możliwość kontynuowania nauki w filii w miejscowości Z., a uczniom klas IV-VI możliwość kontynuowania nauki w Szkole Podstawowej w Z. W ZSS w Z. w chwili przekształcenia zatrudniona została nauczycielka języka angielskiego i niemieckiego, która pracowała w placówkach w Z. i Z. przed zatrudnieniem powoda.

Uchwałą Rady Gminy P. z 1 sierpnia 2013 r. wprowadzono program naprawczy dla Gminy P., w którym przewidziano zmianę struktury jednostek oświatowych, polegającą na likwidacji trzech zespołów szkół na terenie Gminy P.. Znana była okoliczność, że ZSS w Z. zostanie zlikwidowany. Powód zwrócił się do dyrektora Zespołu Szkół Samorządowych w Z. pismem z 10 kwietnia 2014 r. o przyjęcie do pracy na stanowisku nauczyciela języka angielskiego od 1 września 2014 r. W odpowiedzi dyrektor ZSS w Z. odmówił zatrudnienia powoda. Powód

zwrócił się z podaniem o zatrudnienie również do ZSS w P.. Z uwagi na zawarty w treści wniosek o zatrudnienie w ZSS w Z., dykcja Zespołu potraktowała pismo jako mylnie skierowane do ZSS w P. i nie rozpatrzyła podania. Obecnie powód zatrudniony jest w wymiarze 11/18 etatu poza Gminą P.

W tak ustalonym stanie faktycznym, Sąd pierwszej instancji stwierdził, że zawarcie z powodem umowy o pracę na czas określony jednego roku szkolnego, zarówno w roku 2012/2013, jak i w roku 2013/2014, uzasadnione było potrzebami organizacyjnymi. Nie stoi temu na przeszkodzie okoliczność, że w roku szkolnym 2012/2013 uchwała Rady Gminy w sprawie likwidacji trzech zespołów szkół jeszcze nie obowiązywała, trzeba bowiem zauważyć, że sam Wójt Gminy P., zawierając z powodem aneks do umowy o pracę, nie zmienił zatrudnienia powoda na czas nieokreślony. Sąd przyjął, że realna perspektywa likwidacji Zespołu Szkół Samorządowych w Z. istniała już w dacie zawierania z powodem pierwszej umowy o pracę na czas określony, przez co uzasadniała zatrudnienie powoda na podstawie umowy terminowej. W ZSS w P. powód zatrudniony był wyłącznie na 3/18 etatu, co stanowiło dopełnienie etatu w ZSS w Z. i nie uzasadniało zawarcia umowy na czas nieokreślony. Z tych też względów Sąd pierwszej instancji uznał, że powództwo podlegało oddaleniu na podstawie art. 189 k.p.c. w związku z art. 10 ust. 7 Karty Nauczyciela.

Od wyroku Sądu Rejonowego w W. apelację wniósł powód T. C., zaskarżając wyrok w całości i zarzucając rozstrzygnięciu Sądu pierwszej instancji: (–) naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. przez ocenę dowodów z przekroczeniem granic rzetelnej oceny materiału dowodowego; naruszenie art. 328 § 2 k.p.c. przez brak wskazania przyczyn, dla których Sąd pierwszej instancji dokonał podzielenia mocy dowodowej przyjętych za podstawę faktyczną dowodów oraz brak odniesienia się do wszystkich zebranych w sprawie dowodów: (–) naruszenie art. 10 ust. 7 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela (tekst jednolity: Dz.U. z 2016 r., poz. 1379), przez uznanie, że zawarcie umowy o pracę z powodem T. C. na czas określony było uzasadnione potrzebami organizacyjnymi. Powołując się na podniesione zarzuty, pełnomocnik powoda wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, ewentualnie o zmianę

zaskarżonego wyroku i uwzględnienie powództwa oraz zasądzenie kosztów postępowania.

Sąd Okręgowy w S., wyrokiem z 25 czerwca 2015 r., oddalił apelację powoda. Sąd drugiej instancji przeprowadził uzupełniające postępowanie dowodowe, na podstawie którego ustalił, że przesłanką zawarcia między ZSS w Z. a powodem umowy o pracę na czas określony od 1 września 2012 r. do 31 sierpnia 2013 r. był brak możliwości zatrudnienia powoda w pełnym wymiarze zajęć, natomiast odnośnie do umowy na czas określony od 1 września 2013 r. do 31 sierpnia 2014 r. – istniejąca już wówczas perspektywa likwidacji ZSS w Z. W ocenie Sądu Okręgowego, zawarcie umowy o pracę z nauczycielem kontraktowym na czas określony zarówno z powodu niemożności przydzielania mu pełnego pensum, jak i ze względu na planowaną likwidację zatrudniającej go jednostki organizacyjnej, jest uwarunkowane zaistnieniem potrzeby wynikającej z organizacji nauczania. Dla wzmocnienia swojego stanowiska Sąd drugiej instancji powołał się na pogląd Sądu Najwyższego wyrażony m.in. w wyrokach z 5 września 1997 r., I PKN 226/97 (OSNAPiUS 1998, nr 11, poz. 328) oraz z 19 stycznia 1998 r., I PKN 487/97 (OSNAPiUS 1999, nr 1, poz. 6), zgodnie z którym pojęcie „organizacja pracy nauczyciela”, której potrzeba może uzasadniać zatrudnienie na czas określony (art. 10 ust. 4 Karty Nauczyciela), należy odnieść do zasad funkcjonowania szkoły (liczba klas, rodzaj przedmiotów, liczba godzin lekcyjnych, liczba etatów, czas nauczania poszczególnych przedmiotów, zmianowość pracy szkoły), a nie do wykształcenia czy umiejętności nauczyciela. Tak więc w pojęciu tym będzie się mieścić np. liczba klas, rodzaj przedmiotów, liczba godzin lekcyjnych, liczba etatów, okres nauczania poszczególnych przedmiotów, zmianowość pracy szkoły – nie zaś kwalifikacje zawodowe kandydata do pracy w szkole, a w szczególności możliwość doboru nauczyciela o pożądanых właściwościach przy spełnieniu przez niego wymagań formalnych. Sąd drugiej instancji przyjął ponadto, że potrzeby wynikające z organizacji nauczania mogą być także spowodowane szczególnym charakterem prowadzonej działalności przez szkołę, w której występuje niepewność co do czasu prowadzenia określonej działalności. W świetle powyższego Sąd Okręgowy uznał, że w chwili zawarcia z powodem umów o pracę na czas określony (31 sierpnia 2012 r. i 30 sierpnia 2013

r.) istniały potrzeby wynikające z organizacji nauczania w ZSS w Z. w rozumieniu art. 10 ust. 7 Karty Nauczyciela, które uzasadniały zawarcie umów terminowych.

Analizując apelację powoda, która skierowana była przeciwko całości rozstrzygnięcia Sądu Rejonowego, w tym oddalającego roszczenie skierowane przeciwko ZSS w P., Sąd Okręgowy podzielił stanowisko tego pozwanego, że apelacja powoda, mając na względzie treść zarzutów i argumentację podniesioną w jej uzasadnieniu, w zasadzie odnosi się do roszczeń skierowanych wobec drugiego pozwanego – Zespołu Szkół Samorządowych w Z.. W tym przedmiocie Sąd Okręgowy ograniczył się do stwierdzenia, że ustalenia Sądu pierwszej instancji, w zakresie obejmującym przyczyny, dla których pozwany ZSS w P. zawarł z powodem umowę na czas określony, oraz wyprowadzone na ich podstawie wnioski Sąd drugiej instancji w pełni podziela i przyjmuje za własne.

Skargę kasacyjną od wyroku Sądu drugiej instancji wniósł powód T. C., zaskarżając wyrok ten w całości i podając jako podstawy kasacyjne: 1) naruszenie prawa materialnego, tj. art. 10 ust. 7 Karty Nauczyciela oraz 2) naruszenie przepisów postępowania mające istotny wpływ na wynik sprawy, tj. art. 231 k.p.c. oraz art. 233 § 2 k.p.c. Skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i uwzględnienie powództwa w całości oraz zasądzenie kosztów postępowania według norm przepisanych.

Uzupełniając treść skargi kasacyjnej, pełnomocnik skarżącego wniósł o przyjęcie skargi do rozpoznania z uwagi na jej oczywistą zasadność, której upatrywał w naruszeniu przez Sąd *meriti* art. 10 ust. 4 i 7 Karty Nauczyciela.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną pozwany ZSS w Z. wniósł o odmowę przyjęcia skargi do rozpoznania, ewentualnie oddalenie skargi kasacyjnej, a także o zasądzenie na swoją rzecz od powoda kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Postanowieniem z 14 marca 2016 r. Sąd Okręgowy w S. odrzucił skargę kasacyjną w części dotyczącej pozwanego Zespołu Szkół Samorządowych w P. z uwagi na niespełnienie kryterium wartości przedmiotu zaskarżenia wskazanej w art. 398<sup>2</sup> § 1 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna, jako nadzwyczajny środek zaskarżenia prawomocnych orzeczeń sądu drugiej instancji, służy realizacji interesu publicznego w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości. Funkcje postępowania kasacyjnego powodują, że wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania oraz jego uzasadnienie powinny koncentrować się na wykazaniu, że w konkretnej sprawie zachodzą okoliczności przemawiające za interwencją Sądu Najwyższego.

Jednym z elementów konstrukcyjnych skargi kasacyjnej jest wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania. Rozpatrywanie tego wniosku odbywa się w ramach procedury tzw. „przedsądu”, która sprowadza się do wstępnego zbadania skargi z punktu widzenia celowości jej rozpoznania przez Sąd Najwyższy z przyczyn, które wykraczają poza interes strony i wiążą się z interesem publicznym.

Według art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga jest oczywiście uzasadniona (pkt 4). Na skarżącego nałożony został obowiązek sformułowania i uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do tych przesłanek. Rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika jedynie z oceny, czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o jakich stanowi art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c.

Skarżący powołuje się na oczywistą zasadność skargi w celu wykazania istnienia przesłanek warunkujących przyjęcie jej do rozpoznania. Oczywista zasadność skargi kasacyjnej w rozumieniu art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 4 k.p.c., to zasadność widoczna od razu, bez konieczności dokonywania pogłębionej analizy wywodów zamieszczonych w skardze, pozwalająca na stwierdzenie, że zaskarżone orzeczenie nie powinno się ostać, doszło bowiem do kwalifikowanego, czyli oczywistego naruszenia prawa, którego skutkiem było wydanie przez sąd drugiej instancji orzeczenia oczywiście wadliwego (tak: postanowienie Sądu Najwyższego z 15 października 2015 r., III CSK 198/15, LEX nr 1823323).

Skarżący nie wykazał, że jego skarga jest oczywiście uzasadniona w powyższym rozumieniu. Teza przedstawiona przez pełnomocnika skarżącego pozbawiona jest merytorycznego, jurydycznego uzasadnienia. Jej istota sprowadza się do twierdzenia, że skarżący wykazał, że zawarcie z nim umowy o pracę na czas określony nie było uzasadnione faktyczną potrzebą organizacyjną. Powyższe stanowisko stoi w sprzeczności z ustaleniami Sądu *meriti*, którymi to, zgodnie z art. 398<sup>13</sup> § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy byłby związany przy rozpoznawaniu skargi kasacyjnej. Sąd drugiej instancji ustalił, że przyczyną zawarcia z powodem kolejnych terminowych umów o pracę był brak możliwości zatrudnienia powoda w pełnym wymiarze zajęć dydaktycznych oraz znana stronie pozwanej perspektywa likwidacji ZSS w Z., były to zatem przyczyny dotyczące organizacji pracy szkoły i organizacji pracy nauczyciela.

Pełnomocnik skarżącego we wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania nie wykazał, aby Sąd odwoławczy w sposób rażąco błędny zinterpretował pojęcie „potrzeby wynikającej z organizacji nauczania” wyrażone w art. 10 ust. 7 Karty Nauczyciela. Sąd drugiej instancji, stosując powyższy przepis prawa materialnego, posiłkował się orzecznictwem Sądu Najwyższego (m.in. wyrokami: z 5 września 1997 r., I PKN 226/97, OSNAPiUS 1998, nr 11, poz. 328; z 19 stycznia 1998 r., I PKN 487/97, OSNAPiUS 1999, nr 1, poz. 6; z 4 września 2007 r., I PK 104/07, LEX nr 375721). Dodatkowo, dla potwierdzenia słuszności tezy o konieczności uwzględnienia także niepewności co do czasu prowadzenia działalności przez szkołę, warto przytoczyć pogląd Sądu Najwyższego wyrażony w wyroku z 9 lipca 2015 r., I PK 241/14 (LEX nr 1784520), zgodnie z którym ocena, czy istnieją warunki do zatrudnienia nauczyciela na czas nieokreślony, choćby w niepełnym wymiarze zajęć, powinna uwzględniać dłuższą perspektywę czasową trwania takiej umowy. Warunki te nie występują, gdy z oceny konkretnej sytuacji wynika, że istniała uzasadniona niepewność co do możliwości takiego zatrudnienia w kolejnych (następnych) latach szkolnych.

W świetle powyższego należy uznać, że skarga kasacyjna nie jest oczywiście uzasadniona, bowiem nie wykazano w niej, aby zaskarżone orzeczenie było obarczone rażącą, dostrzegalną *prima vista* wadliwością.

Z tych powodów Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398<sup>9</sup> § 2 k.p.c. O kosztach orzeczono zgodnie z art. 98 k.p.c.